

„Edinost“
Izidja enkrat na teden, razen v nedeljo in praznikih, ob 4. uri zvečer.
Naročnina stane:
za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 2 kron
Naročnino se plačevati naprej. Na naročnik se bres priložne naročnine se sprava ne vrata.
V Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 svč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 svč.).
Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš
se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtina in javne zahvale domaći oglaš itd. se računajo po pogodbi.
Val dopisi naj se pošiljajo uredništva. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravnništvo. Naročnino in oglaš se plačevati loco Trst.
Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inšervatov v ulici Molin placolo št. 3, II. nadst.
V edinosti je moč!

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik komercialnega lista „Edinost“

Nadomila tiskarna komercialnega lista „Edinost“, v Trstu

Tržaškimi socializmom oziroma na šolsko vprašanje.

(Članek, pisan izven uredništva.)

II.

V prvem članku smo povdarjali, da bi moralo šolsko vprašanje sploh ravno socializma zanimati v posebno visoki meri. Ne brez opravičenja smo povdarjali celo: da je vprašanje uredbe šolstva za bodočnost socializma naravnost življensko vprašanje. Temu vendar ni možno oporekati: če hoče kaka politična struja uveljavljati svoja načela, mora imeti svojih sposobnih ljudi, ki jih uveljavljajo! S samimi agitacijami na shodih se ne doseže ta cilj. Agitacija na shodih je sicer glasna in napravljala lepe vnanje efekte; ali resnično vplivanje na javno življenje, preobrazovanje javnih uprav in zasnov po načelih, ki smo jih spoznali za prave, je možno dosežati le s pozitivnim delom!

To velja tudi za strujo socialno-demokratsko: če bo hotela uveljaviti svoja načela, morala bo imeti ljudi, ki jih bodo uveljavljali, če se bo hotela trajno uveljaviti v javnem življenju, da bo uvaževana kakor važen faktor javnega — političnega in gospodarskega — življenja, morala bo storiti to z resnim in pozitivnim delom! Sama negacija — ako se zna insecinirati primernim hrupom — fascinira in omamlja sicer, izlasti one, ki resnično trpe krivico pod sedanjo uredbo, ali — ne zida, ne gradi! Tudi socialistična struja ne pride nikdar do veljave brez duševnih delavcev. Ni jej zadosti, da ima svoje organizirane delavce po tovarnah, na podjetjih in na — javnih manifestacijah, ampak gledati mora, da jih bo imela tudi povsod tam, kjer bodo mogli od zgoraj doli delovati na demokratiziranje vsega življenja in snovanja!

Do takih ljudi pa more priti socialna demokracija le potoma!

Povrnimo se sedaj k našemu tržaškemu šolskemu vprašanju!

Večna naša tožba je, da je šolstvo v Trstu urejeno tako, da je slovenski otrok postavljen pred alternativo: ali se mora pustiti tužiti, ali pa je sploh izključen od šolskega pouka! Pa tudi če se je heroično povspel do tolikega samozatajevanja, da se je odločil za prvo, za izpostavljenje nevarnosti

potujčenja, ima slovenski otrok še vedno ogromno škodo. Podrejeni se mora pouku, ki je v kričečem nasprotstvu z načeli, kakor so jih prvi pedagogi sveta določili kakor jedino prave. Pouk, ki ne upošteva zahtev zdrave pedagogike, ne more biti vspen. Ako mora otrok zahajati v šolo z učenim jezikom, ki ni njegov učni jezik, navstaja za takega otroka potreba, da se mora mučiti še le s priučevanjem učenega jezika, oziroma, ne more slediti z vseh pouku v raznih predmetih, potrebnih za življenje, tako dolgo, dokler ni dobil učenega jezika v svojo oblast. To pa zahteva čisto jako mnogo časa. Ves ta čas je izgubljen za pravo šolsko izobražbo.

Dvojna je torej naša že označena zahteva oziroma na šolsko vprašanje: notranja uredba šole naj bo taka, da tudi slovenski otrok ne bo oviran po učenem jeziku v doseganju pravih učnih ciljev, in vhod v šolo bodi odprt vsakomur!

Na tem stališču vstrajamo mi tržaški Slovenci nepremično. S tega stališča odklanjamo najodločnejše ves sedanji učni sistem. Iz razlogov, ki smo jih navedli že zadnjič in jih navajamo tudi gori, bi menili mi, da ta sistem bi moral odklanjati tudi socialna demokracija. Ker je ves šolski sistem v Trstu urejen tako, da: a) na ljudskih šolah našim otrokom silno otežuje šolsko izobraževanje, b) na srednjih šolah pa revnejšim slojem skoro onemogoča obiskovanje, ker se nam je torej boriti proti obstoječemu privilegiju narodnosti oziroma kaste, morala bi biti — po našem prepričanju — ravno socialna demokracija, izlasti pa ona, ki je slovenske narodnosti, prva, ki bi se pridružila naši borbi oziroma na šolsko vprašanje. Saj trde vedno, da njim je glavni namen čuvati siromaka! A v tej borbi gre ravno za to, da se dobrot šolske naobrazbe — ta je ena največjih dobrot med vsemi dobrotami — zagotovi tudi siromašnim slojem, da se ustvari garancije, da bo tudi otrok siromaka mogel obiskovati šolo istotako in pod istimi okolnostmi kakor otrok imovnika!!

Socialni demokratje pa se nočejo pridružiti naši borbi za pravično rešenje našega šolskega vprašanja. Da, čisto so njegovi nastopi taki, da je socialna demokracija nasprotna takemu rešenju in da iz gole nasprotnosti do slovenske narodne stranke koristi onim, ki imajo tisoče razlogov, da se ta kričeči, krivični in nedemokratični sistem

ohrani, da se torej tudi v šoli ohrani privilegij narodnosti in kaste.

To vedenje socialne demokracije je obsojati tem otreje, ker je v očitnem nasprotstvu z načeli in programom iste demokracije same.

Politični pregled.

V Trstu, 26. junija 1902

Deželni zbori. Kranjski. Zasedanje deželnega zbora kranjskega je bilo včeraj zaključeno po zaključku vsega ministertva. To je vladin odgovor na škandale, ki so se te dni dogodili v tem deželnem zboru. Gospoda imajo svoj odgovor. Sedaj pa naj gredo z njim med svoje volilce razlagati, koliko koristno imela dežela od škandalov, ki so povzročili zaključeneje!! Bodi kriv eden, bodi kriv drugi: fakt ostaja, da bo trpela dežela. Gospodje te ali one strani si morda morejo domišljati, da so izvojevali velik triumf, ali dežela si ne more domišljati tega, najmanj pa ugled naroda slovenskega.

Goriški. Za drugimi listi poroča sedaj »Slovenec«, da je doktor svetega Pisma in profesor bogoslovja gospod dr. Alojzij Faidutti, poslanec furlanskih kmečkih občin in voditelj italijanskih krščanskih socialistov v Gorici, pristopil k laškemu klubu v goriškem dež. zboru.

Ljubljansko glasilo pa ni povedalo, da li je gospod Faidutti vprejel tudi program liberalnega italijanskega kluba? To nam je pa povedal tržaški židovski liberalni »Piccolo«, ki pravi, da je gospod poslanec Faidutti vprejel tudi program, a ne morda s kakimi pridržki, ampak naravnost »con ampia adesione«. Tako so torej italijanski poslanci, beli, črni in rudeči, na vsej črti zložni! Kako pa vi slovenski poslanci v Ljubljani in Gorici?!

Tirolski. Včeraj se je otvorilo zasedanje deželnega zbora tirolskega. Namestnik je govoril najprej v nemškem in potem v laškem jeziku in je povdarjal potrebo rešitve vprašanja o avtonomiji Trentina, kar se pa mora izvišiti tako, da ne bo rušena nerazdelanost pokrajine in da ne bodo trpeli gospodarski interesi vse pokrajine ali pa jednega dela iste. Tudi deželni glavar grof Brandis je zbornico pozdravil v obeh dež.

to bi bil v sedanjih težkih časih neodpusten luksus.

Kaj uporablja torej ta Ninon de l'Enclos, da ohranja lepoto svojega teinta? Nekateri grofičine znanke so slišale, da daje grofica v svoji gori nabirati velike množine malin, katerih ima tam v ozbilju. Zato so zaključile, da se grofica koplje v vodi, pomešani z malinami. Neka radovedna znanca je vprašala celo grofico, je li to resnično? Grofica jo je na to odvedla v jedilno shrambo, ki je bila njeu ponos, kjer jej je pokazala cele vrste steklenic, raznih oblik, v katerih so bili spravljani malinov sok, hladetina (gelée) in marmelada istega soka.

In tako je ostalo to važno vprašanje nerešeno, a grofičino lice je tudi nadalje sijalo od sveže gorake vode in mladeniškega zdravja.

Grofica je živela v srečnem zakonu z grofom. Da si ni je grof po vzgledu mladih velikašev želel tudi v zakonu svobodo brez nadzorstva in poskušal tu pa tam udariti po stranskih poteh, vendar ga je umela grofica zaustavljati in on se jej je pokoril, ker jej je bil od arca udan. Ona sta se vzela iz ljubosti in ona je bila temelj njegove sreče. To njuno srečo je motilo le to, da nista imela otroka, a misla so že tri leta njiju sreče.

jezikih in je povdarjal potrebo rešitve jezikovnega vprašanja v deželi.

Predsednik italijanskega deželnozbornskega kluba, dr. Brugnara, je v imenu svojega kluba zahteval, da pride na dnevni red najprej vprašanje o avtonomiji Trentina.

Torej tudi v tem deželnem zboru, kjer italijanska manjšina zastopa tudi faktično manjšino v deželi, je deželni glavar govoril tudi v jeziku manjšine, dočim v istrskem deželnem zboru zastopnik pričakujemo, da bi g. Campitelli spregovoril besedico v slovanskem jeziku, v onem jeziku, katerega govori v edina prebivalstva v deželi.

Boj med Dunajem in Budimpešto. Prijava g. Körberja g. Szellu, da avstrijska vlada nameruje odpovedati trgovinske pogodbe, je predmet, s katerim se bavijo sedaj novine. Čeprav se, ali morda ravno zato, ker se ogrske novine delajo, kakor da ta korak avstrijske vlade ni napravil nobenega utisa na Ogrsko, se dozdeva, da so gg. v Budimpešti malce osupljeni. Ogrske novine hite zatrjevati, da se s tem nič ni premenilo, da bi bil itak g. Szell to storil, če ne bi bil storil gospod Körber, da je še čas, da se obe vladi sporazumeti, da s tem še ni nikakor rečeno, da mora priti do gospodarskega ločenja, sicer pa da so Madjari pripravljeni, ako pride do tega itd. itd.

No, tudi gospod Körber gotovo ni mislil se svojim korakom provocirati gospodarsko ločenje. On je izvel le dobro šahno potezo proti Ogram. Vse vedenje teh poslednjih je kazalo namreč, da hočejo zatezati in zavlačevati s pogajanjem za pogodbo; z napovedjo pa, da avstrijska vlada hoče s koncem leta odpovedati trgovinske pogodbe, je pokvarjena ta igra, kajti do te dobe mora priti do sporazumljenja med Avstrijo in Ogrsko, če hočeta skupno obnovljati trgovinske pogodbe z inozemstvom, ali jih obnoviti vsaka za-se, kar bi pomenjalo gospodarsko ločenje.

Udušeni ton, v katerem pišejo madjarske novine, ni nič kaj prav v soglasju s politiko klicanja »na korajžje«; ista roka, ki sicer tako ročno in resolutno slika udobnosti gospodarskega ločenja za Ogrsko, kakor da se sedaj, ko je možnost ločenja nekoliko bliže — nekoliko trese.

Tajna nemška agentura v Rusiji. »Dzienniku Poznanskemu« javljajo iz Petrograda, da se tam snuje nemška agentura, kateri bo namen širiti članke po ruskih no-

Ali grofica ni izgubila nade. Ravno prošlega leta, bivša na letovanju pod Kamniškimi alpami na Kranjskem, se je pripravila čudotvornej svetelj Ani v cerkvi v Tunjicah, kamor je prišla peš in pred velikim žrtvenikom je storila sveto obljubo. Trdna je bila uverjena, da jej ta obljuba pripomore.

V občejanju z drugimi je bila grofica bolj resna in ni trosila besedij brez potrebe. No, tem več so govorile njene oči, ki so bile verno zrcalo njene duše, kjer se je javljalo vsako notranje ganotje, vsako čuvstvo in vsak odlok. V teh očeh je moral vsakdo čitati kakor v odprti knjigi, a kdor je čital v njih, jih je brzo umel. Tako tudi, ko je stopila grofica v sobo in ko sta se takoj za tem srečala njen in grofov pogled, je le ta umel na mestu, da grofici ni ugajalo, ker sedi tik pri markezi in jej nekaj zaupnega govori na uho, katero mu je koketa priklonila.

Grof je takoj umel pogled svoje žene in kakor nehoté se je odmaknil nazaj s tabouretom vred, na katerem je sedel. Grofičine oči so se nasmešile. Razvešlilo jo je, ker jej je grof takoj izpolnil željo.

(Pride še.)

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radl.

Prvi del.

IV.

Radi tega ni čudno, ako je Branimir ostal zamišljen, ko ga je grof opozoril na Melito. Zdelo se mu je, da je ravno sedaj p. dolgem iskanju nameril, na pravo, katero odloči o njegovej bodočnosti. Melita ga je očarala, brez dvoma, a tudi on je ostal ves večer razburjen in raztresen. Njegeve oči so iskale le Melito; in ona je opazila to, da si še niti za trenutek ozrla na stran, kjer je stal Branimir. On se je bil naslonil na sobino okno med debelimi zidovi starodavnega dvora, a od tukaj je tu pa tam pogledoval na družbo, kjer je bila Melita še vedno.

V svojej razburjenosti ni niti zapazil, da je stopila v sobo domačinka, grofica Alice, da z ljubeznimi besedami obhodi družbo zbrano v tej sobi. Grofica je bila krasna mlada žena, južonskih telesnih oblik, ki so se dražestno kazale v njenej dostojanstveni hoji in v kretanjih. Znana so bila njena po-

sebna znamenja lepote: temno-modre velike oči in bujni črni lasje, ki so jej, razpleteni, valovito padali do kolen. No, še bolj na glas je bila radi svojega nenavadnega teinta. Njen obraz je bil tako čist, tako sveč in svetloč, da so jej davali ime glasovite svetovne lepote Ninone de l'Enclos. Radi tega je bila grofica predmetom raznih razgovorov in razprav. Osebito gospe so se bavile z delikatnim vprašanjem, kaka kosmetična sredstva rabi grofica, da ima tako divno barvo na obrazu? Ona je sicer res še popolnoma mlada in zdrava, ali tudi druge so istotako mlade in zdrave, ali kaka razlika teinta! Največ jih je bilo, ki so trdno verovali, da Alice rabi posebne kopelji za svoje lepotečenje.

Te nevošljivke so znale, da sta se nekaj madame Pompadour in ruska carica Katarina II. kopali v mleku, da slavna tragedica Sarah Bernhardt rabi čajeve kopelji in da so v Parizu v novejšem času v modi me dene kopelji, ali vendar niso mogle verovati, da grofica rabi take kopelji. To bi bilo predrago, a grof je bil razumem in štedljiv gospodar. Svoje mleko je potreboval za dva velika zagrebška hotela, ki sta mu bila stara odjemalca, a nabavljati med in čaj za kopelji,

vinah, naperjene proti Poljakom. Glavna oseba v tej organizaciji je neki Stadler — človek temne prošlosti, ki je bil v službi tajnega redarstva nemškega, a potem privatnega detektiva v Berlinu. Stadler biva v Rusiji pod krivim imenom. Že prej je »deloval« v Rusiji pod krivim imenom, imenuje se nekaj časa Stein, pozneje zopet Müller.

Dobro pouk za Avstrijsko vladu.

Bolezen kralja Edvarda. Iz sinošnjih oficijelnih brzojavk je posneti, da je stanje kralja Edvarda zadovoljivo. Komora in senat italijanski sta izrekla svoje sožalje na bolezen kralja Edvarda ter željo, da bi isti hitro ozdravil. Predsednik italijanske komore je naprosil vladu, da preskrbi oficijelno poročilo o boleznih kralja, na kar je minister-ski predsednik obljubil, da stori to.

Zasebne brzojavke pa zatrjujejo, da je stanje kralja mnogo hujše, nego je opisujejo uradna poročila ter da se je bati smrti. — Kralj da je v resnici bolan na raku, ne pa na vnetju slepega črevesa.

Tržaške vesti.

Gosp. Al. N. Haruzin, znani prijatelj Jugoslovancev, kateri je nedavno spisal knjigo o slovenskem kmečkem stanu (in o katerem je tudi »Edinost« pisala opetovano in najlaskaveje. Op. ured. »Ed.«) je postal direktor notranjega ministerstva v Petrogradu.

Po »Slovenec«.

Pogreb blagopokojne gospe Franje Macak, ki se je vršil danes zjutraj ob določeni uri, je bil velečasten za pokojnico in nje rodbino.

Spreved je vodil veleč. gosp. Guštin, duhovnik župne cerkve sv. Antona novega. — Na dvovpreženem črnozlatem gala-vozu je bilo polno krasnih vencev. Med temi so bili s sledečimi nadpisi: »Svoji zlati mamici — Jan in Janko«, »Zadnji pozdrav — Rodbina Srečko Noll«, »Poslednji pozdrav — Rodbina Macakova in Riehtrova«, »Nepozabni sestri, teti in svakinji — Rodbina Kagnus-ova«, »Rodbina Cegnar-Foerge« (nemški nadpis) in Rodbina Horak (nemški nadpis).

Za mrtvaškim vozom sta stopala gosp. Janko Macak, sin blagopokojnice in še en sorodnik. Za tema je šlo več gospej sorodnic in lepo število tržaških narodnih dam. Med moškimi spremstvom smo opazili gosp. prof. Mandiča, dra. Gregorina, dra. Slavika, višega finančnega svetnika Sabliča, davčnega svetnika Zarlija, finančnega tajnika: Goljevščka in Visconti-ja, redarstvenega okrajnega nadzornika Malalana in mnogo druge narodne gospode ter lepo število viših in nižih državnih uradnikov.

Ker je bila v cerkvi služba božja z najsvetejšim, se je blagoslovljenje vršilo v stranski kapeli. Na to je lepo število žalovalcev v vrsti košij spremlilo pokojnico k večnemu počitku.

Pogreb je priredilo »Novo pogrebno društvo«. Spreved je vodil gosp. Mozetič osebno.

To je prvi slučaj, da je to narodno podjetje priredilo pogreb ugledni narodni družini. Priporočamo vsem našincem, premožnim in revnim, da se služijo edino pri »Novem pogrebem podjetju«, katero zasluži vso našo podporo.

Zasluzeno lekcijo je dobil te dni neki lahonček od vrlega poštenjaka-okoličana.

Naš mož je kamnosek in je delal blizu Chiozze. Ko je ta pošteti delavec tako mirno vršil svojo dolžnost, ne menil se za pasante, je prišel mimo dotični lahonček, ki je, vidé našega okoličana, razžalil istega z znano sramotilko: »Tae un bacolo! — V našem možu, ponosnem na svojo rojstvo in svojo kri, je zavrelo po žilah.

Skočil je za lahončkom in ga zagrabil za ramo, pozvavši ga ostro, naj pove, kaj je menil s to grdo besedo! Da ste videli laškega junaka, kako so mu hipoma začele trepeti noge od strahu! Milo je prosil za odpustitveno, in je — na apostrofo našega moža, da on ne pušča žaliti svojega naroda — prisegal, da ni mislil nič slabega in se je hlinil, da niti ne ve, kaj pomenja tista beseda!

Naš mož pa je ostal neizpros, ker dobro pozna to laško hinavstvo! Prijel je torej lahončka in ga je se silo trgal do blizu njegaj redarja. Vsi trije so odšli na komisarijat v ulici Chiozza. In zopet je lahonček mej vso potjo milo prosil kakor kakova stara baba: »Saj vam nisem nič naredil, saj vam nisem nič vzeli! Prosim, prosim, pustite me!«

Naš okoličan pa je odgovoril možki in

dostojanstveno: »Da, jemal ste — čast mojemu rodu!«

Ko so dospeli na komisarijat, se je nadaljevalo milo prosjačenje. Naš mož pa je odvrčal neizprosno, da žaljenje narodnosti ne sme ostati brez kazni! Še le potem, ko se je lahonček milo skliceval na svoje nedolžne otročiče in se začel jokati, in ko je tudi uradnik posređeval sanj, je naš človek odnehal. Uradnik je namreč našega človeka odvel iz sobe in mu je tam na štiri oči svetloval, naj odpusti, ker se tako tudi sam izogne potem in tratenju časa. Ko sta se povrnila v sobo, je lahonček hvaležno nutil okoličanu svoje roko in je mlo prisegal, da ne bo nikdar več žalil Slovencev!

Tu bi bilo še pripomniti, da je policijski organi opozarjal lahona, kaj bi se bilo lahko zgodilo, če bi bil okoličan vročerkven in bi bil mahnil s kladivom. Oba bi bila lahko nesrečaa.

Tako si je znal naš mož zadobiti zadostneje, davči lahonu zaslužen lekcijo! Naši ljudje naj bi vsikdar in povsod primerao in vsami dovoljenimi sredstvi zavračali vsako žaljenje naše narodnosti — pa bi bil kmalu mir. Dotičnemu našemu okoličanu pa čast in hvala na načinu, kakor je pokazal svoj narodni ponos!

In zopet šole! Osemnajst let se že tožarijo tržaški Slovenci za slovenske šole v Trstu, a vse njih tožbe nimajo še do sedaj nobenega uspeha.

Jedenkrat jim zavračajo pritožbo pod jedno pretevezo, drugi pod drugo, tako, da si mora slovenski oče že misliti, da ne biva več v Avstriji, temveč tam gori v tisti znani državi, kjer močni vladar naznanja, da treba zatreti narod, ki je nam tržaškim Slovincem brat po krvi, jeziku in čustvo-vanju!!

In kako naj bi si slovenski oče ne mislil kaj takega, ko prav isti namestnik, ki je včeraj rekel slovenskim roditeljem, naj pošiljajo svoje otroke v okolico v šole, danes v slavnostnem trenutku pripoveduje, da nova železnica najde v Trstu cvetočo nemško kolonijo — kolonijo, ki ima že danes na razpolago 45 šolskih oddelkov, med katere pa niso všteti oddelki srednjih in višjih šol!

In kaj naj si misli slovenski oče ob takem zavlačevanju šolskega vprašanja?

Slovenski oče ve prav dobro, da bo moral braniti to morako obrežje, kadar nanese potreba. Znano mu je prav dobro iz množice, kako bodo še apelirali na lojalnost slovenskega očeta!! Ali kaj naj si misli slovenski oče, ko vidi dandanes sledeče: Nemcem — in med temi je tudi podanikov nemškega »kajzarja« — je na razpolago 45 oddelkov na ljudskih obeh, na razpolago sta jim nemški gimnazij in nemška realka. Laškemu podaniku je na razpolago neštevilno ljudskih šol v Trstu in spodnji okolici! Zraven tega ima zadostno srednjih šol in vrhu vsega še laške stolice na univerzi.

Vse te šole plačuje tudi tržaški slovenski oče, a on nima od njih najmanjših koristi, pač pa nesrečo, da se mu otrok potuje v teh šolah.

Nemec ponemčuje, Lah poitalijančuje tržaškega Slovence, jutri pa bodo državni apelirali na lojalnost tržaških Slovencev, če bo potreba v obrambo domovine nesti življenje v nevarnost.

Če pa ne bo več Slovencev v Trstu in v okolici? Če bodo sedajni Slovenci potujčeni do tedaj? Če bosta na njihovem domu gospodovala Nemec in Lah, povejte nam: do koga se boste obračali?! Do Slovencev gotovo ne, ker jih ne bo, ker niste hoteli, da bi bili!!

Če pa se boste zanašali na nemško zvestobo in laško lojalnost, če se še do danes niste spametovali.....

A kaj hočemo. Na čelu naših uradov so Nemci in Lah. Naših ljudi ni, ker šole so urejene tako, da naši ljudje ne morejo priti na ona mesta med našim narodom, na katerih bi moral biti Slovenec, ako bi hoteli, da bi se nam dobro godilo. In če je kedo naših tudi prebrisane glavo, pa mu Nemec ne zaupa..... saj v naši državi smatrajo za največjo »državno potrebo« ravno to, da ptujec gospodari nad prebivalstvom!

Šole, šole, šole in zopet slovenske šole! To je glavni kamen, na katerem bomo zidali svojo slovensko hišo v Trstu.

In vi krmariji državne ladije, vi, ki boste jeden ali drugi dan klicali tudi tržaškim Slovincem: »Žrtvujte življenje, prelajte kri za vaš in naš dom« — povejte nam, kako

bi vam bile takrat pri sreči, ako bi ne bilo v Trstu več ušesa, ki bi vas hoteli poslušati?!

Za Boga! Obvarujte vendar to najvažnejše mesto naše države pred pretečo nevarnostjo!!! In storite to prav lahko: dajte tržaškim Slovincem potrebnih šol!!

V svarilo členom »Del. podpornega društva«. Prejeli smo s prošajo, da objavimo:

Dne 19. t. m. sem bil v društvenih prostorih, ko je ravno vršil svojo človekoljubno nalogo zaslužai in za korist društva vneti zdravnik g. dr. F. Mandič. Predenaj je prišel neki bolni ud; vedenjele-tega nasproti zdravniku pa je bilo tako, da me je uprav užalilo in ogorčilo. Na vprašanje zdravnikovo: »Kaj ste porabili že vse mazilo, saj sem vam ga še le včeraj dal« — se je bolnik prav surovo zadel na zdravnika, tako, da je bilo res mene sram. »Jaz sem bolan, jaz hočem ostati doma!« je kričal bolnik. Na pripombo zdravnikovo: »Saj jaz nisem rekel, da niste bolan«, se je bolnik zadel še huje proti zdravniku: »Jaz sem bolan, jaz ostanem doma, moj gospodar me plača vsejedno!« Zdravnik je ponavljal vnevič, da on ni menil, da dotični ud ni bolan, ali nič ni pomagalo. Jaz sem se čudil zdravnikovi potrpežljivosti.

Dragi udje in tovariši!

Tako ni prav. Mi ne smemo pozabiti, da društvenima zdravnikoma je dvojna naloga. Prva je, da nam členom nudita zdravniško pomoč; druga pa: da vsikdar varujeta tudi korist društva. Hvaležni jima moramo biti, ako vestno vršita prvo in tudi drugo dolžnost. Saj s tem varujeta zopet le našo, nas čleav korist.

Je tudi takih, ki menijo: saj zdravnika sta plačana. Resnica pa je ta, da sta upravorno plačana v primeri s časom in trudom, ki ga morata tratiti za društvo, in izlasti še, ako odškodnino, ki jo dobivata od društva, primerjamo s tarifi, veljavnimi sicer za zdravnike. Ne le za isto malo odškodnino, ampak tudi iz ljubezni do našega društva in naše narodnosti se žrtvujeta naša zdravnika. In če naslovljata včasih kako opazko ali posvarilo na adresu kakega bolnika, moremo biti prepričani, da se je to zgodilo le iz dobrega namena in iz skrbni za blaginjo in korist društva.

To naj blagovole uvaževati tisti nekaterniki, ki vedno godrnjajo, da sta zdravnik preojstra. Pred vsem pa: ako zahtevamo od zdravnikov uljudnosti, moramo biti uljudni tudi mi sami! Zato ne smemo misliti, da je zdravnik naš plačani sluga, ampak v njem moramo videti vsikdar — zdravnika, dobrotnika, pomočnika in prijatelja!

Člen »Del. podpornega društva«.

V počestčenje spomina gospe Franje Macakove je daroval gospod dr. F. Mandič 10 K dijaškemu podpornemu društvu v Pazinu.

Gospod dr. Gregorin in družina Perhavec 10 kron za »Narodni dom« in 10 kron za tržaško žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija.

Štrajk tramvajskih uslužbencev nadaljuje. Kakor smo omenili takoj o priliki, ko so tramvajski uslužbenci predložili vodstvu spomenico, smo mi v tem štrajku na strani štrajkovcev.

Družba električnega tramvaja ima tako lepe dobičke, da pač brez vsake nevarnosti lahko ustreže zahtevam štrajkujočih uslužbencev. Marsikateri štrajk je, ko se ravno iz obzirav do interesov širših mas ni možno odločno zavzeti za kako štrajkujočo kasto, ker so nje zahteve v navskrižju z interesi skupnega revnejšega prebivalstva. Naš list se nikoli in v nikakem obziru ne peha za popularnostjo, marveč ima vedno pred očmi interese skupnosti naroda!

A ker glavni sestavni del našega naroda na tržaškem ozemlju tvorijo ravno revnejši sloji in posebno delavstvo, je čisto naravno, da smo mi vselej na strani slednjega, kadar se isto bori proti kapitalizmu. Tudi, ko bi sebičnost zahtevala nasprotje z interesi ljudstva, smo mi vselej odločno na strani ljudstva. No, ako bi se hoteli pehati za popularnostjo, bi vselej najodločnejše proslavljali vsako delavsko gibanje, pa bilo isto njim samim koristno ali škodljivo. Taka taktika bi našemu listu zelo koristila, ne bi pa koristila delavstvu in revnejšim, s čim sem sploh. Ker motrimo vsako delavsko gibanje s kritičnim očesom in prevdarjamo natančno vselej, da-li bo kako gibanje koristilo ali škodovalo revnejšim slojem sploh in provzročite-

ljem gibanja posebej, pa se nam od izvestne strani očita, da smo kapitalistično glasilo. Ta trditvev je tako gorostasno — neresnična, da ni vredno odgovarjati na njo, posebno če se upošteva, da vzdržujemo naš list skoraj izključno revnejši čitatelji. Ali povrnimo se zopet k štrajku tramvajskih uslužbencev! — Tramvajska družba, kakor omenjeno, ima velike dobičke. In ako kako podjetje, kakor se pravi: dobro nese, zakaj naj bi imeli dobiček od tega samo kapitalisti, ne pa tudi oni, ki se svojim delom pomagajo kapitalistom do lepih zaslužkov. Mi ne smemo gledati pri tržaškem tramvajskem podjetju, koliko da delavcem zadostuje za življenje! Zahtevati moramo marveč v isti meri, kakor se večajo dobički, naj se viša tudi plača uslužbencev!

To je pa ravno pri tržaškem tramvaju splošnega socialnega pomena! Čim večjo plačo dobivajo tramvajski uslužbenci, temveč lahko trošijo in denar ostaja v mestu v cirkulaciji! Ako se pa višajo delniške dividende, gre ves dobiček izven tržaškimi in inozemskim belgijskim kapitalistom v žep in odteka polagoma iz našega mesta. Vse tržško prebivalstvo mora torej podpirati štrajk tramvajskih uslužbencev, v prvi vrsti pa tržaški župan, kateri je prevzel nalogo, da bo posređoval v tem štrajku. Ni pa dovolj, da tržaško ljudstvo podpira zahteve štrajkovcev, marveč paziti mora tudi na to, da se odločno postavi nasproti tramvajski družbi, ako bi ista hotela pozneje eventuelno podražiti vzorec listke in na ta način stroške za zboljšanje plač svojim uslužbencem zvaliti zopet na tržaško prebivalstvo in v prvi vrsti na delavske sloje! Tu ima socialna demokracija, ako hoče resno izvrševati svojo nalogo, jako hvaležno nalogo.

Socialna demokracija naloga je, da se ne poteguje samo za višanje dohodkov, ampak tudi za manjšanje ali vsaj za stabilnost stroškov širokih mas!

Spomenica voznikov. Vozniki so svojim delodajalcem izročili včeraj spomenico, v kateri zahtevajo zboljšanje svojih razmer. V glavnem zahtevajo 18 kron tedenske plače za službo z jednim konjem in 24 kron tedenske plače za službo z dvema konjema; podnevni delavni čas naj bi bil od 5. ure zjutraj do 7. ure zvečer z jednournim odmorom za kosilo, ponočni pa od 7. in pol ure zvečer do 3. ure zjutraj s plačo 6 kron. Za delo ob nedeljah za zahtevajo 5 kron. V zaključku zahtevajo vozniki odgovor na svojo spomenico v 8 dneh, ker da sicer stopijo v štrajk.

Nesreča na morju. Minolo noč so križki ribiči lovili kako uro daleč od obrežja. Bilo jih je več ladij. Okolo 5. ure zjutraj se je na jedni teh ladije — last Kristijana Žvaba — nekaj ploomilo. Tej ladiji je hotel na pomoč Jernej Košuta se svojo ladjo, v kateri je bilo 5 oseb. Ta ladija je ono ploomljeno vlekla za seboj. V isti hip pa je potegnil močan veter, da niso mogli zasukniti te barke, vsled česar se je ista preobrnila in je vseh 5 oseb padlo v morje. Tem ponesrečencem sta prihitela na pomoč s svojima ladjema ribiča Jakob Žvab po domače Karlo in Josip Sulčič po domače Cekerin. Vrla moža sta res rešila ljudi, vzdignila ponesrečeno ladijo ter jo privlekla v luk.

Čast jima!

Zopet nesreča v Lloydovem arsenalu. Na parniku »Bohemia«, ki je v popravu v Lloydovem arsenalu, ponesrečit je včeraj 30-letni kurilec Simon Borčičevič. Nesel je namreč na ramah neki sod s parnika na zemljo, a se je o tem na mostiču spodtaknil in padel kakih 7 metrov globoko. Prizadel si je več jako nevarnih ran po vsem telesu in so ga v nosilnici prenesli v bolnišnico.

Najliven mož. 24-letni Herkul F. iz Pirana je v svojih zasebnih finančah gotovo prišel v velike zmešnjave, ko mu je nekega lepega dne kakor morska zvezda zasijala rešila ideja; vsaj njemu se je dozdevalo tako. Mož je sel k mizi ter pričel pisati pismo, pa ne ljubavno, temveč nekoliko drugačno. Pisal je namreč neki gospej in takim je — kakor znano — prepovedano pisati ljubavna pisma. Pisal je prav lepo, naj mu pošlje kaj denarja; mož je bil še tako velikodušen, da ni niti določil svote, marveč je gospej sami prepustil to določitev. Kar tako mimogrede pa je ta iznajdljivi Piranež omenil v pismu, da mu je znanih več jako kompromitujočih intimnosti, katere intimnosti da hoče uljudno sporočiti vsem svojim prijateljem in znanecem in drugi zlahti, ako mu gospa takoj ne pošlje nekaj denarja. V pismu je zviti mož

tudi dolžni nadalje sfo, pod katero naj mu
gospa pošlje denar na »poste restante«.
Včeraj jutraj se je moderni Harkul prikazal
na centralni pošti pred okneem, kamor za-
hajajo navadno zaljubljeni ljudje, in je tam
od postrežljivega uradnika res dobil željno
pričakovani odgovor na svoje pismo. Mož je
to pismo zadovoljno spravljal v žep in jo
mahnil naravnost proti bližnji krčmi za njim
pa se je — o joj! — kakor huda vest po-
mikal policijski agent, ki je, kadar se mu je
zdelo prav in primerno, stopil k najvišjemu
možu in mu pojasnil, da je bila njegova
ideja ravno tako nepoštena, kakor neumna.
(Nadaljevanje bo sledilo — v zaporu in pred
sodiščem).

Poskus samomora. Včeraj popoldne se
je na svojem stanovanju v ulici Bosco hotel
se strupom umoriti 51-letni kotlar David M.
V hipu, ko je pil strup, pa je v sobo stopila
njegova soproga in mu je iztrgala staklenko
iz rok. Na njeno vpitje so pritekli
na pomoč bližnjiki, ki so poklicali zdravnika
z zdravniške postaje. Ta je Davidu izpral že-
lodec, a ker je bilo bolnikovo stanje precej
težko, dal ga je odpraviti v bolnišnico.

Dražbe premičnin. V petek, dne 27.
jun. ob 10. uri popoldne se bodo v
sarežih tukaj, kjer ovrjnega sodišča z
vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin:
ulica San Sebastiano 2, oprema v zalogi, ga-
lanterije, klobuki in igrače; ulica Remota
1 in 4, kočija; Škedenj 158, konji, kočija in
voz; ulica Torrente 10, hišna oprava; ulica
Pieta 13, voz in konji; Ried 152, prešči in
vozovi; ulica Gabriele 9, hišna oprava.

Primorski vestnik. Včeraj, 27. jun. r
ob 7. uri jutraj 23° 7' ob 2. uri popoldne
30°. C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj, 761.2
— Danes plima ob 0.19 predp. in ob 1.11
pop.; ovska ob 7.07 predp. in ob 6.43
popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Občinske volitve v Veprinu.**
Osar tutto! Pišejo nam od tam: Kakor
znano, so Kriščeveci, ki so gospodovali do
sedaj v naši občini, tako lepo sestavili ime-
nike volilcev za občinske volitve, da politična
oblast ni mogla drugače, nego da je uničila
ves volilni čin in je naložila županstvu, naj
uvede vnovič reklamacijsko postopanje.

Sedaj so torej volilne liste občine vepri-
naške razložene v drugič. In sicer od 22. t.
m. sem. Rok za reklamacije poteče z dnem
29. junija. Ali stori, kar hočeš: kjer ima
italijanska stranka moč v rokah, ne moreš
priti do čistih volitev. Kakor riba ne more
živeti brez vode, tako ne more ta stranka
ekzistirati brez volilne korupcije! S korup-
cije je združena nje ekzistenca. To ve ona
predobro. In ker ve, ne odneha. Če je vz-
dravivša se politična oblast vrgla korupcijo
skozi vrata ven, pa jo že vidiš, kako ti tista
grda pošast leze zopet skozi okno notri!
Tako je tudi pri nas v Veprinu politična
oblast razvijala ves volilni čin radi popa-
čenih volilnih list, a glej: na upogled so ti
izložene sedaj zopet — istotako popačene vo-
lilne liste!

Gospod urednik! Vi veste dobro, kako
nasprotna stranka in nje zastopniki na Du-
naju vedno kriče o vandalizmu Hrvatov in
Slovencev v Istri. V glavnem pa dokazujejo
ta vandalizem s tem, da kažejo na sekanje
trti iz masčevanja. Zí nagon za tako poško-
dovanje lasti svojega bližnjega da je — tako
trde ti obrekovalci in hinavci — posebno
svojstvo slovanskega elementa v Istri. Tako
obrekovanje je nečuvstvo. Že to je skrajno
grda in brezvestno, da nam podtikajo van-
dalizem kakor splošno prirojeno nam naravno
svojstvo, da našemu ljudstvu sploh podtikajo
take čine, ali nečuvstvo, naravnost ljudsko
je to, ako pomislimo, da nam podtikajo ne-
kaj, kar so oni zanesli v deželo! Če se je
morda tudi med našimi ljudmi našel ne-
srečnej, ki se je poslužil takega načina ma-
ščevanja, ne le, da je storil to le kakor po-
samotnik, za čegar čin splošnost ne more od-
govarjati, ampak storil je to, ker je vi-
del slabe izgledne nasprotni
strani in je menil, da more vračati zob
za zob, izbijati klin s klinom!

A koliko je slučajev, ko je bilo morda
kakemu laškemu gospodu posekano par trti,
in ko je naše ljudstvo uverjeno, da so to
storili najemniki laške stranke
in po njem nalogu, da so le dobili
pretvezo za kričanje o hrvat-
skem vandalizmu!!

Ne, in ne in ne: naše ljudstvo v obče

nima v sebi nagona za masčevanje po poško-
dovanju lasti nasprotnika. In če je kje kaka
žalostna izjema, jo na naši strani lojalno in
odkrito obžalujemo vsi, na duši pa jo
imajo tisti pohujševalci ljud-
stva, ki delajo grde grehe zato, da morejo
druge dolžiti greha!

Če se torej v naši deželi kje sečejo
trte, na duši imajo to oni, ki tiranizujejo
deželo.

V noči med 24. in 25. t. m. je neki
zločinec našemu pošteniaku Antonu Jeletiću
posekal preko 200 ameriških cepljenih
trti. Osebno masčevanje je tu po-
poltoma izključeno. To je bilo na
vsaki način storjeno po paroli: osar tutto!
A namen je očividno ta, da bi preplašili
naše trezne občinske volilce!!

S takimi elementi mora naš siromašni
narod voditi borbo!

× **Zopet propadla opera!** Kakor ču-
jemo se poleg že propale opere v Zagrebu in
Lvovu tudi ona v — Nabrežini, vzljubljenej-
nem delovanju odbora, ne more vzdržeti.

Nežna prima dona je že odpotovala na
Dunaj, kjer nastopi nov engagement. V ka-
tero opero; to nam še ni znano do sedaj.

Vsled tega je pa tudi stari junaški mla-
dostni tenor tako obolel, da se je moral od-
povedati za letošnjo sezono.

Tako postane tudi Nabrežina za dogledno
bodočnost brez opere in se bo gojila le še
drama...

Sapienti pauca!

× **Dekliška sola »Elizabetišče«** v To-
maju priredi dne 29. junija in 6. julija t. l.
veselico na dvorščini g. M. Čufuta Uemana s so-
delovanjem mešanega zbora pevskega društva
»Tomaj« pod vodstvom pevovodje gospoda
S. Princisa. Začetek ob 4. uri popoldne.
Vstopnina: 40 vinarjev; sedeži I. vrste 1
K, II. vrste 60 vinarjev. Prostovoljni do-
neški se hvaležno sprejemajo v korist »Eli-
zabetišča«. Razpored:

A.

I. »Pozdrav«, deklamacija. II. Pesem:
»Pozdrav«. III. Deklamacije: 1. »Kam greš
gospod?« 2. »Vela rožica«. 3. »Hva! ma-
li«. 4. »Slovenska govornica«. 5. »Punica«. 6.
»Sedem nas je«. 7. »Lilija«. 8. »Muhasti
deklamator«. 5. »Slovenska«. IV. Pesem:
»Vprašaj me, čemu, da sem Slovenka!«
V. Otroška igra v jednem dejanju in živa
podoba: Vera, upanje, ljubezen. VI. Pesem:
»Pozdravljam te gorenska stran«.

B.

I. »Sv. Notburga«, igrokaz v petih de-
janjih. II. Pesmi med posamičnimi dejanji:
1. S. Bartl: »Oj planine«. 2. J. Labarnar:
»Kadar mlado leto«. 3. P. H. Sattner:
»Nazaj v planinski raj«. 4. S. P.: »Mili
kraj«. 5. P. H. Sattner: »Opomin k petju«.

C.

I. Žive podobe: 1. Blagoslov starišev
pred odhodom v službo. 2. Čudež (srp obvisi).
3. Smrt sv. Notburge. 4. Sv. Notburga v
nebeški slavi. II. Med posamičnimi podobami
se bo sviral na harmoniji. III. Pesem:
»Planinar«. A. Foester. — Na obilno ude-
ležbo, ljudno vabi

ODBOR.

× **V Opatiji** je bilo od 1. septembra
1901 do včetega 18. junija 1902 skupno
13.464 oseb. Od 12. junija 1902 do včetega
18. junija je prirastlo 169 oseb. Dne 18. ju-
nija 1902 je bilo navzočih 729 oseb.

× **Bralni in pevski društvi iz Skrilj**
in Dobravlj prirediti s pomočjo pevskega
in tamburaškega društva »Danica« iz Sturij
veselico, ki se bo vršila v zaprtih prostorih
g. Josipa Tonona v Dobravljah dne 6. ju-
nija t. l. ob 3. uri popoldne.

Vpored: 1. »Hej Slovani«, udarja
godba. 2. Pzdrav. 3. H. Vogrič: »Hrvatski
dom«, korčnica, tamburaši. 4. I. pl. Zajc:
»Frankopanka«, poje možki zbor. 5. »Naprej«,
udarja godba. 6. H. Sattner: »Nazaj v pla-
ninski raj«, mešan zbor. 7. H. Vogrič:
»Tha nič«, valček, dvopev s spremljevan-
jem tamburic. 8. »Na straži«, možki zbor.
9. »Lupa naša demovina«, udarja godba. 10.
Dr. pl. Ipavc: »Planinska ržica«, mešan
zbor z mezzo sopranom. 11. H. Vogrič:
»Venec hrvatskih narodnih pesnj«, u larjajo
tamburaši. 12. F. Vilhar: »Slovenac in Hr-
vat«, možki zbor. 13. H. Vogrič: odlomek
iz opere »Janska Ivanka«, dvopev s
spremljevanjem tamburic. 14. Svobodna za-
bava in plesni venček. — Vstopnina na
veselico 50 at., k plesu 1 K.

Radodarnosti se ne stavijo meje, ker je
čisti dobiček namenjen društvom v pomoč. —

× **Duh iz koperskega konvikta.**

Nekje blizu Pulja je bil neki župe-upravitelj,
izšel iz konvikta v Kopru, zasnovanem z
denarjem nepozabnega vladike
Glavine. Ta mož je v označenje duha
vzgoje v tem, s slovanskim denarjem zasno-
vanem konviktu v Kopru zapisal v dnevnik
cerkvene uprave »Ad perpetuam memoriam«
med drugim tudi sledeče:

»Furono abolite molte cose contrarie af-
fatto al rito latino romano... L'Italia ha dato
al mondo un'infinità di Santi, la Croazia non
ha partorito che i ss. Cirilo e Metodio, ma
non furono mai stati al mondo! Infatti ha
recato più confusione s. Cirillo coi glagolismi,
che non Lutero colla sua apostasia! E quale
è il motivo? Perché ss. Cirillo e Metodio
sono santi, ma santi tanto pericolosi per la
fede romana degli Slavi, che meglio avrebbe
fatto nel mondo Lutero, se fosse stato un
santo, che non quei due fanatici ignoranti
Slavi!! Difatti l'ignoranza di quei due
santi ha portato lo scampiglio in tutte le
popolazioni slave. Meglio Luterani che gla-
golitici«.

Naljevske je označil svoje prednike,
duhovnike tovariše za »Kineze«, »neumne«,
»malodizne« ter je menil dalje:

»In quanto al metodo da me seguito
durante i 4 anni che ero ivi, io natura-
lmente parteggiavo pel nazio-
nale (istriano od italiano). Al momento delle
elezioni non sapevo per chi votare. Però
dopo molte riflessioni ho detto: Fra due
mali è da scegliere sempre il minore.
Un male è essere liberale, un altro male è
esser socialista. Il partito istriano, non v'ha
dubbio, è liberale, ma il partito croato è
diventato socialista, che è un pochino meno
di anarchico. Io ho pensato dunque
esser minor male, l'esser liberale, che l'es-
sere socialista perciò li ho fatto votare pel
partito istriano. Fra due mali sceglierò il
minore«.

Tako sije ta »prte modello« našo na-
rodnost, stavlja dva svetnika katoliške cer-
kve pod Lutra, imenuje ju »fanatična
slovanska ignoranca«, zasramuje
naš narod, denuncira hrvatsko stranko ka-
kor anarhistično in se baha, da je delal
na volitvah za italijansko liberalno stranko!!

Tako se dogaja vernemu narodu hrvat-
sko-slovenskemu v cerkvi škofije poreško-
pulske ob vladikovanju presvetlega biskupa
Flappa v Poreču! Kdor sovraži ta narod, ta
sme vse, ne da bi se mu bilo bati niti ka-
kega ukora. Ali pravica določi že — dan
obračuna!!

Vesti iz Kranjske.

× **Trgovski gremij v Ljubljani** je
imel te dni svoj občni zbor, in izvoljeni so
bili tisti »kompromisni« kandidati, katere
so izbrali Nemci, ali da govorimo manje
evfemistično: gremij ostane v nemških ro-
kah. Pravila tega gremija so sestavljena na
podlagi obrtnega reda od leta — 1859! Da
ne vidimo zopet v kake rekriminacije, ki bi
nam utegnile prinesiti zamero, naj ponovimo
tu, kar piše »Slov. Narod« med drugim:

»Taka pravila so mogla morda pred ne-
kaj desetletji zadostovati, danes — po mu-
gih med tem izvršenih premembah obrtnega
reda, zlasti po zakonu z dne 23. februarja
1897. drž. zak. št. 63 — pa ne odgovarjajo
več niti zakonu niti duhu časa. Pomočnega
odbora — dasi je v § 114. omenjenega za-
kona izrečno predpisan, sploh ne pozna. S
tem je pač dokazano, da glede pomanjklji-
vosti in protizakonitosti tem pravilom pač ni
primere. Takim, deželnega stolnega mesta ne-
vrednim razmeram bi se pač moralo že ko-
nee narečiti, in zato prosimo mestni magistrat
kakor obrtno oblast I. instance, naj že
spozna, da je trgovski gremij obligatorna za-
druga in ne kako svobodno društvo ter naj
v tem smislu stori svojo dolžnost«.

× **Smrt v pljanosti.** Iz Kranja pišejo:
Na polju, ležečem proti Rupf, so našli mrt-
vo Franciško Beton. Pred nedavnim časom
se je preselila iz Britofa s svojo družino na
Rupo. Nad vse je ljubila žganje, pri njej so
našli prazno steklenico. Pranesli so jo po
noči v kranjsko mrtvašnico.

× **C. kr. okrajno glavarstvo v Ra-**
dovljah (prosimi, Radovljica je na Kranj-
skem, v osrednji pokrajini Slovenije) razpo-
slija plačilne naloge za osebno dohodnino v
jeziku, ki — ni slovenski! Do novejših časov
je ta slavna c. kr. oblast vsaj te davke tir-
jala slovenski — sedaj pa še tega ne več.
Tudi to je pridobitav slovenske politike se-
danjih dob.

Vesti iz Koroške.

× **Nesreča na železnici.** Dne 23. t.
m. je padel na mostu čez Glino na Koro-
škem z osebnega vlaka državne železnice
sprevodnik Josip Dolenc ter si zdrobil glavo.
Izdihnil je na mestu. Ponesrečeni, ki je bil
šele 28 let star in oča štirih otrok, je imel
hromo nogo, ker je že poprej enkrat padel s
tovornega vlaka.

× **Predor skozi Karavanke.** Pred-
včerajšnjem so blizu Rožeka slovesno vložili
prvi kamen za obkapanje železniškega predora.
Slavnosti so prisostvovali tudi deželni pred-
sednik, sekcijski načelnik Wurmb, celovski in
beljaški okrajni glavar ter mnogo kmetskega
prebivalstva.

Brzjavna poročila.

Nova tajna svetnika.

DUNAJ 26. (B.) Cesar je zaprisegel
danes F. M. L. Frana Schöenicha in Aloj-
zija grofa Paara v njih lastnosti kakor tajna
svetnika, na čemer sta posredovala minister
za vnanje stvari grof Goluchowski in najvišji
komornik grof Abensberg-Traun.

Bolezen kralja angleškega.

LONDON 26. (B.) Sinoči ob 11. uri
izdano poročilo se glasi: Stanje kraljevo na-
preduje zadovoljivo, tekem dne je kralj spal
nekoliko ur in je tožil le o neznatni slabosti.
Pozneje je bil kralj še vedrejši, zdravljeni
proces rane se razvija dobro.

PETROGRAD 26. (B.) »Journal de St.
Petersbourg« razpravlja na uvodnem mestu
vesti o bolezni kralja Edvarda ter pripo-
minja končno, da se ne le v veem združenem
kraljestvu, ampak tudi povsodi izven istega
goje odkritosrčno in pristrane želje, da bi
kralj hitro zopet ozdravel.

Odlikovanja na Angleškem.

LONDON 26. (B.) Sinoči so se razgla-
sila odlikovanja, podeljena povodom kralje-
vega kronanja. Kralj je ustanovil nov red za
zasluge in je imenoval za sedaj 12 členov,
med istimi sta tudi lord Roberts in lord
Kitchener. Lord Rotschild je imenovan čle-
nom tajnega sveta. — Zdravnika Friderik
Treves in Francis Laking ter slikar Edvard
Poyter so dobili baronstvo. Mnogo odličnih
zdravnikov in gledališni igralci Windham
so imenovani vitezi.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
TOVARNA:
Vla Tesa
vogal
Vla Limilanez
ZALOGE:
Piazza Rosario št. 2
(solsko postopilo)
In Via Ribergo št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tapetarij, zrcel in slik. Iz-
viruje naročbe tudi po posebnih načelih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČRNI ZASTONI IN FRAMJE
Predmeti postavijo se na pa. obrod
ali železnico. dan o

Velikanska rastava pohištva in
tapetarij. Izvenredno ugodne
cene. **VILJEM DALLA TORRE**
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo donesrečno. —

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jametvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoja
katere se nahaja
v Trstu, Vía Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurence, nemogoča, ker je blago
iz prve roke.

S Bratje Sokoli, ki žele sode ovati na prostih vajah o nastopu pri sv. Mar. Magd. spodnji, naprošeni so, da se danes in naslednje dni po 8. uri zvečer zglasijo v telovadnici.

Telovadni učitelj.

PRVA TOVARNA za čopiče in ščetke Santo d'Angeli

TRST. - Via S. Antonio - TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).

Specijaliteta čopičev za zidna dela nepresežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, metlice, ščetk od perja palice za iztolči prah.

Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listnic, novčark, mošnjičkov itd.

Vse po jako nizkih cenah.
V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

Velikanski izbor pohištva A. BUCHBINDER

TRST. - ulica Riborgo št. 27. - TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev, tapecarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železniž. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Odlikovana z dvema zlatimi in bro-
nastimi kolajnam

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem vzorec izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN

iz lastnih kletij

in

ISTRSKI TERAN,

ki se toplo priporoča družinam, gosp. krčmarjem in restavracijam.

Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu.

Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjših tečin, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franco.

Skladišče vina

ulica Acqua e dotto 23.

Prodaja vina v litih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franco na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Pekarna in sladčičarna

Jakob Jellen

v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pečivo bodisi te-to za navaden kruh ali sladčice. Za oga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Spoštovane slovenske gospodinjice

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo cikorijo.

Albert Brosch

Trst. - Via S. Antonio 5 - Trst.

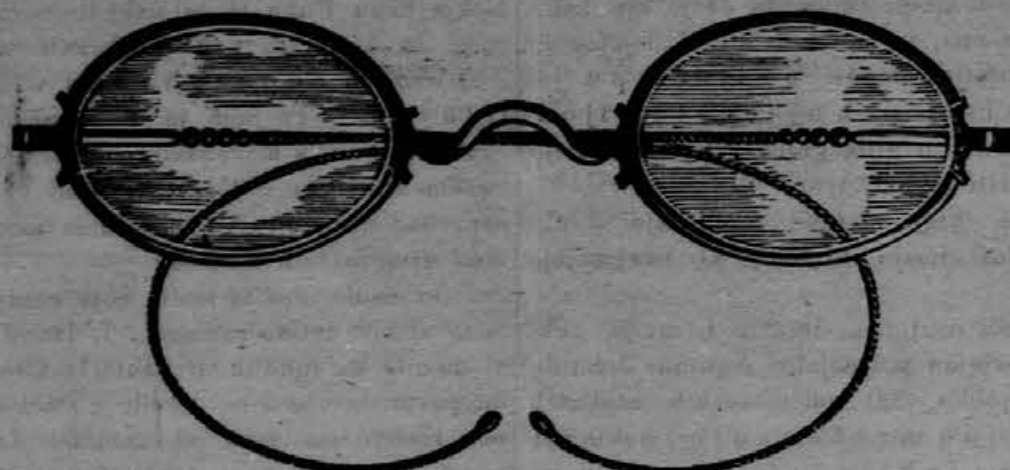
Kožuhar in izdelovalec kap

Odlikovana na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke z zimo z jamstvom proti mrazu in ognju.

Ulica Nuova

Nasproti lekarni Zanetti

Velikanski izbor naočnikov malih in velikih

najmodernejših in najnovejših vrst

s čistimi lečami od pravega kristala, izdelanimi v niklju, jeklu, aluminiju, zlatu in srebru, po zdravniških predpisih. Cena od 25 nvč. naprej.

Bogat izbor daljnogledov

za gledališča, kopno in morje

z akromatičnimi lečami, kakor tudi barometrov in termometrov za na okna in za merjenje mrazice. Cena od 25 nvč. naprej

IZBOR POVEKŠEVALNIH STEKEL

in velikaška zaloga modernih LORNET od 1 gld. naprej

Jako nizke cene. — Prodaja na debelo za razprodajalce. — Sprejemajo se poprave.

S koščekom sladkorja zavžite po potrebi 20 do 40 kapljic.

A. Thierry-jevega balzama

se zeleno varstveno znamko »nuna« in na kovinskem zamašku vtisnjeno tvrdko. Edino pristno. Ta balzam deluje ne le v notranjem ampak tudi na zunanje jako milo, bolečine blažuje in v vsakem obziru povzpeševalno. Vdobjiva se v lekarnah. Po pošti 12 malih ali 6 velikih steklenic 4 krone.

Thierry (Adolf) Limited lekarna k angelju varuhu v Pregradi (Rogatec Sauerbrunn.)

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zeleno varstveno znamko »nuna«, ki je registrirana v vseh naprednih državah.

MNOŽNA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

VSAKEMU POTREBNO.	POMADA od LILIANA. Brez olja in masti! Ne napravi samo vsako lice nežno in pomiljeno, nego tudi bele in brez peg. Sečeno peko odpravi vsek z uporabo iste. Cena 3 l. 1.50; 2 l. 2.50; 3 l. 3.50; 4 l. 4.50; 5 l. 5.50; 6 l. 6.50; 7 l. 7.50; 8 l. 8.50; 9 l. 9.50; 10 l. 10.50. ANTIRHEUNIN-MAZILLO proti trganju in zbadanju v rokah. Cena 1 lončič 1 gld. 50 nvč. 2 lončiča 2 gld. 4 lončiči gld. 3.20 ŽIVOTNI BALZAM „SALVATOR“ On čisti kri, ker je najboljša domača zdravila za notranje in zunanje bolezni, odstranjuje nečistote tako ter s tem daljša človeško življenje. On očisti vse mogoče in stare rane, kakor tudi vse druge bolezni ki so označene v navodilu priloženem vsakemu lončiču. Cena 13 steklenic 2 gld. 50 nvč., 24 steklenic 4 gld. 50 nvč., — 48 steklenic 8 gld. 50 nvč. — pošlino ako se denar naprej pošlje lekarni Prof. Dr. Concilije INJECTIO „SALVATOR“ v Varaždinu (Hrvatsko) FR. RIEDLA lekarna k „SALVATORJU“ VARAŽDIN (Hrvatsko)	NE SME V NOBENI HIŠI MANJKATI.
-------------------	--	--------------------------------

NAJBOLEJŠE DOMAČE ZDRAVILO.

Gostina „Al Transwaal“.
prej »Antico Gobbo« Via dello Scoglio.
(nasproti Drejevi pivovarni)
Podpirani pripravki I. vrste istarske, vinske in dalmatinske vina, reljaki, kraki teran, Opoko, prosekar, nadalje Drejevo pivo, Plazensko in Spaten v buteljkah.
Domača kuhinja vedno pripravljena.
Krogličke. Svojim rojakom se toplo priporoča.

JAKOB BAKBIO
trgovec z jedilnim blagom
Via Giulia št. 7.
Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij vseh vrstnega olja, navadnega in najfinjšega. Najbolje testirane, po jako nizkih cenah, kar moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franco. Priporoča se pri najbližnjem delu in uzmerni cenah.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev: vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, zrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnič, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žilindra, najboljše umetno gnojilo.

Bogata izbor vsakovrstnih nagrobnih križev.

Postrežba točna

Cene nizke.

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem. Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diploma.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke

Ivan Angeli

ulica Canale 5
n sproti cerkve sv. Antona novega.

Edini specijalist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specijaliteta čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zamenja moja tvrdka s konkurenti jednakega imena.

Naznanilo.

Se naznanja slavnemu občinstvu, da se nahaja

Novo tržaško

pogrebno podjetje

Alojzija Mozetič-a na lesnem trgu št. 4 (pred kavarno „Armonia“).

Svoji k svojim! «Novo pogrebno podjetje» je v narodu h. roka, zato se toplo priporoča vsem udeležencem v smrti in v okoliščini. Isto se nahaja na lesnem trgu št. 5, na vogalu nasproti kavarne „Armonia“.

Živic i dr.

(Schivitz & Comp.)

Zaloga strojev, tehničnih predmetov in materiala.

Delavnica. — Inženjerski urad.

TRST. - Trgovinska ulica št. 2. - TRST

pri trgu vojašnice.

Prodaja se:

MOTORJE na par, na plin, petrolej in bencin. STROJE za obrtništvo in kmetištvo, za dom in sploh za vsako rabo. PUMPE za vodo, vino, spirit, olje itd. ŽELEZNE CEVI in njene sklepe. CEVI iz drugih kovin, iz gume in platna. PIPE in VALVE (zaklopnice) in druge medene ali bronene predmete. MAŠILNE ULOGE t. j. plošče, svitke in dr. iz gume, asbesta, bombaža. SITE in druge priprave za mline. PASE iz usnja in drugih materialov. OLJE in MAST za mazanje strojev.

Posebno se priporoča posestnikom

Raznovrstne železne plugje, mlatilnice in čistilnice za žito, slamoreznice, stiskalnice za vino, olje in seno, škropilnice proti peronospori, elastične trake, gobe za cepljenje itd.

Izdelujejo se načrti za napravo tovarnih, vodovodov, vodnjakov, cest itd. in se tudi dela prevzame.